

sub omni ligno frondoso tu prosternebaris meretrix.

* *Isai. 5. 1.* 21. * Ego autem plantavi te vineam electam, omne semen verum: quomodo ergo conversa es mihi in pravum vinea aliena?

22. Si laveris te nitro, & multiplicaveris tibi herbam borith, maculata es in iniquitate tua coram me, dicit Dominus Deus.

23. Quomodo dicis: Non sum polluta, post Baalim non ambulavi? vide vias tuas in convalle, scito quid feceris: cursor levis explicans vias suas.

24. Onager assuetus in solitudine, in desiderio animæ suæ attraxit ventum amoris sui: nullus avertet eam: omnes, qui quarant eam, non deficient: in menstruis eius invenient eam.

25. Prohibe pedem tuum à nuditate, & guttur tuum à siti. Et dixisti: Desperavi, nequaquam faciam: adamavi quippe alienos, & post eos ambulabo.

26. Quomodo confunditur fur quando deprehenditur, sic confusi sunt domus Israël, ipsi & reges eorum, principes, & sacerdotes, & prophetae eorum,

* *Infr. 32.* 27. dicentes ligno: Pater meus es tu: & lapidi: Tu me genuisti. * verterunt ad me tergum, & non faciem, & in tempore afflictionis suæ dicent: Surge, & libera nos.

* *Infr. 11.* 28. Ubi sunt dii tui, quos fecisti tibi? surgant, & liberent te in tempore afflictionis tuæ: * secundum numerum quippe civitatum tuarum erant dii tui Iuda.

29. Quid vultis mecum iudicio contendere? omnes dereliquistis me, dicit Dominus.

30. Frustrà percussi filios vestros, disciplinam non receperunt: devoravit gladius vester prophetas vestros, quasi leo vastator

31. generatio vestra. Videte verbum Domini: Numquid solitudo factus sum Israël, aut terra serotina? quare ergo dixit populus meus: Reversus sum, non veniemus ultra ad te?

32. Numquid obliviscetur virgo ornamenti sui, aut sponsa fasciæ pectoralis suæ? populus verò meus oblitus est mei diebus innumeris.

33. Quid niteris bonam ostendere viam tuam ad quærendam dilectionem, quæ insuper & malitias tuas docuisti vias tuas,

34. & in alis tuis inventus est sanguis animarum pauperum & innocentum? non

in fossis inveni eos, sed in omnibus, quæ supra memoravi.

35. Et dixisti: Absque peccato & innocens ego sum: & propterea avertatur furor tuus à me. Ecce ego iudicio contendam tecum, eò quòd dixeris: Non peccavi.

36. Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas! & ab Ægypto confundèris, sicut confusa es ab Assur.

37. Nam & ab ista egredieris, & manus tuæ erunt super caput tuum: quoniam obtrivit Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum in ea.

CAPUT III.

Deus incomparabili clementiâ populum suum ad se revocat ab idololatria, in qua Iuda etiam Israël excessit; promittens se assumpturum eos in filios, & veros pastores eis daturum, ut Ierosolymis in pace colant Dominum: de futura gloria & exaltatione Ierusalem, ac Gentium ad eam congregatione, & de populi penitentia.

1. **V**ulgò dicitur: Si dimiserit vir uxorem suam, & recedens ab eo, duxerit virum alterum: numquid revertetur ad eam ultra? numquid non polluta, & contaminata erit mulier illa? tu autem fornicata es cum amatoribus multis: tamen revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te.

2. Leva oculos tuos in directum, & vide ubi non prostrata sis: in viis sedebas, expectans eos quasi latro in solitudine: & polluisti terram in fornicationibus tuis, & in malitiis tuis.

3. Quam ob rem prohibita sunt stillæ pluviarum, & serotinus imber non fuit: frons mulieris meretricis facta est tibi, noluiisti erubescere.

4. Ergo saltem amodò voca me: Pater meus, dux virginitatis meæ tu es:

5. numquid irascèris in perpetuum, aut perseverabis in finem? Ecce locuta es, & fecisti mala, & potuisti.

6. Et dixit Dominus ad me in diebus Iosia regis: * Numquid vidisti, quæ fecerit averfatrix Israël? abiit sibi met super omnem montem excelsum, & sub omni ligno frondoso, & fornicata est ibi. * *Supr. 2. 20.*

7. Et dixi, cum fecisset hæc omnia: Ad me revertere: & non est reversa. Et vidit prævaricatrix soror eius Iuda,

8. quia pro eo, quòd mœchata esset aver-

avertatrix Israël, dimissem eam, & dedissem ei libellum repudij: & non timuit prævaricatrix Iuda soror eius, sed abiit, & fornicata est etiam ipsa.

9. Et facilitate fornicationis suæ contaminavit terram, & mœchata est cum lapide & ligno.

10. Et in omnibus his non est reversa ad me prævaricatrix soror eius Iuda in toto corde suo, sed in mendacio, ait Dominus.

11. Et dixit Dominus ad me: Iustificavit animam suam averfatrix Israël, comparatione prævaricatricis Iudæ.

12. Vade, & clama sermones istos contra Aquilonem, & dices: Revertere averfatrix Israël, ait Dominus, & non avertam faciem meam à vobis: quia sanctus ego sum, dicit Dominus, & non irascar in perpetuum.

13. Verumtamen scito iniquitatem tuam, quia in Dominum Deum tuum prævaricata es: & dispersisti vias tuas alienis sub omni ligno frondoso, & vocem meam non audisti, ait Dominus.

14. Convertimini filii revertentes, dicit Dominus: quia ego vir vester: & assummam vos unum de civitate, & duos de cognatione, & introducam vos in Sion.

15. Et dabo vobis pastores iuxta cor meum, & pascent vos scientiâ & doctrinâ.

16. Cumque multiplicati fueritis, & creveritis in terra in diebus illis, ait Dominus: non dicent ultra: Arca testamenti Domini: neque ascendet super cor, neque recordabuntur illius: nec visitabitur, nec fiet ultra.

17. In tempore illo vocabunt Ierusalem Solium Domini: & congregabuntur ad eam omnes Gentes in nomine Domini in Ierusalem, & non ambulabunt post pravitatem cordis sui pessimi.

18. In diebus illis ibit domus Iuda ad domum Israël, & venient simul de terra Aquilonis ad terram, quam dedi patribus vestris.

19. Ego autem dixi: Quomodo ponam te in filios, & tribuam tibi terram desiderabilem, hereditatem præclaram exercituum Gentium? Et dixi: Patrem vocabis me, & post me ingredi non cessabis.

20. Sed quomodo si contemnat mulier amatorem suum, sic contempsit me domus Israël, dicit Dominus.

21. Vox in viis audita est, ploratus & ululatus filiorum Israël: quoniam iniquam fecerunt viam suam, oblitum sunt Domini Dei sui.

22. Convertimini filii revertentes, & sanabo aversiones vestras. Ecce nos venimus ad te: tu enim es Dominus Deus noster.

23. Verè mendaces erant colles, & multitudo montium: verè in Domino Deo nostro salus Israël.

24. Confusio comedit laborem patrum nostrorum ab adolescentia nostra, greges eorum, & armenta eorum, filios eorum, & filias eorum.

25. Dormiemus in confusione nostra, & operiet nos ignominia nostra: quoniam Domino Deo nostro peccavimus nos, & patres nostri ab adolescentia nostra usque ad diem hanc: & non audivimus vocem Domini Dei nostri.

CAPUT IV.

Promittit Dominus veniam si se verè convertant & corde circumcidant, comminando gravia mala si in malis persistant: quapropter luget propheta videns terram devastandam, & in solitudinem redigendam, ita tamen ut non fiat consummatio.

1. **S**I revertèris Israël, ait Dominus, ad me convertere: si abstuleris offendiculum tuum à facie mea, non commoveberis.

2. Et iurabis: Vivit Dominus in veritate, & in iudicio, & in iustitia: & benedicent eum Gentes, ipsumque laudabunt. 3. Hæc enim dicit Dominus viro Iuda, & Ierusalem: * Novate vobis novale, & * *Osee 10. 12.*

4. circumcidimini Domino, & auferte præputia cordium vestrorum viri Iuda, & habitatores Ierusalem: ne fortè egrediatur ut ignis indignatio mea, & succendatur, & non sit qui extinguat, propter malitiam cogitationum vestrarum.

5. Annunciate in Iuda, & in Ierusalem auditum facite: loquimini, & canite tubâ in terra: clamate fortiter, & dicite: congregamini, & ingrediamur civitates munitionis,

6. levate signum in Sion. Confortamini, nolite stare, * quia malum ego adduco * *Supr. 1. 14.* ab Aquilone, & contritionem magnam.

7. Ascendit leo de cubili suo, & prædo Gentium se levavit: egressus est de loco suo ut ponat terram tuam in solitudinem: civitates tuæ vastabuntur, remanentes absque habitatore.

8. Super hoc accingite vos ciliciis, plangi-

gite & ululate : quia non est averſa ira furoris Domini à nobis.

9. Et erit in die illa, dicit Dominus: Peribit cor regis, & cor principum: & obſtupeſcent ſacerdotes, & prophetæ conſternabuntur.

10. Et dixi: Heu, heu, heu Domine Deus, ergonè decepiſti populum iſtum & Ierufalem, dicens: Pax erit vobis: & ecce pervenit gladius uſque ad animam?

11. In tempore illo dicetur populo huic & Ierufalem: Ventus urens in viis, quæ ſunt in deſerto viæ filiæ populi mei, non ad ventilandum, & ad purgandum.

12. Spiritus plenus ex his veniet mihi: & nunc ego loquar iudicia mea cum eis.

13. Ecce quaſi nubes aſcendet, & quaſi tempeſtas curruſ eius: velocioreſ aquiliſ equi illiſ: væ nobis quoniam vaſtati ſumus.

14. Lava à malitiâ cor tuum Ierufalem, ut ſalva ſiaſ: uſquequo morabuntur in te cogitationeſ noxiæ?

15. Vox enim annunciantis à Dan, & notum facientis idòlum de monte Ephraim.

16. Dicite gentibꝯ: Ecce auditum eſt in Ierufalem cuſtodeſ venire de terra longinqua, & dare ſuper civitateſ Iuda vocem ſuam.

17. Quaſi cuſtodeſ agrorum facti ſunt ſuper eam in gyro: quia me ad iracundiam provocavit, dicit Dominus.

* Sap. 1. 3.
6. 5.

18. * Viæ tuæ, & cogitationeſ tuæ fecerunt hæc tibi: iſta malitiâ tua, quia amara, quia tetigit cor tuum.

19. Ventrem meum, ventrem meum doleo, ſenſuſ cordiſ mei turbati ſunt in me: non tacebo, quoniam vocem buccinæ audivit anima mea, clamorem prælij.

20. Contritio ſuper contritionem vocata eſt, & vaſtata eſt omniſ terra: repente vaſtata ſunt tabernacula mea, ſubito pelleſ meæ.

21. Uſquequo videbo fugientem, audiam vocem buccinæ?

22. Quia ſtultuſ populuſ meuſ me non cognovit: filii inſipienteſ ſunt, & vecordeſ: ſapienteſ ſunt ut faciant mala, bene autem facere neſcierunt.

23. Aſpexi terram, & ecce vacua erat, & nihili: & cæloſ, & non erat lux in eiſ.

24. Vidi monteſ, & ecce movebantur: & omneſ colleſ conturbati ſunt.

25. Intuiſuſ ſum, & non erat homo: & omne volatile cæli reſceſit.

26. Aſpexi, & ecce Carmeluſ deſertuſ: & omneſ urbeſ eiꝯ deſtructæ ſunt à facie

Domini, & à facie iræ furoriſ eiꝯ.

27. Hæc enim dicit Dominuſ: Deſerta erit omniſ terra, ſed tamen conſummationem non faciam.

28. Lugebit terra, & mœrebunt cæli deſuper: eò quòd locutuſ ſum, cogitavi, & non pœnituit me, nec averſuſ ſum ab eo.

29. A voce equitiſ, & mittentiſ ſagittam fugit omniſ civitaſ: ingreſſi ſunt ardua, & aſcenderunt rupeſ: uniſverſæ urbeſ dereliſtæ ſunt, & non habitat in eiſ homo.

30. Tu autem vaſtata quid facieſ? cùm veſtieriſ te coccino, cùm ornata fueriſ monili aureo, & pinxeriſ ſtibio oculoſ tuoſ, fruſtrà componèriſ: contempſerunt te amatores tui, animam tuam quærent.

31. Vocem enim quaſi parturientiſ audivi, anguſtias ut puerperæ: Vox filiæ Sion intermorientiſ, expandentiſque manuſ ſuaſ: væ mihi, quia deſecit anima mea propter interfectoſ.

CAPUT V.

Dominuſ in Ierufalem querit virum iuſtum, ut illi miſereatur: ſed tam plebſ quàm optimâteſ in pravitateſ ſuiſ & idololatriâ indurati ſunt & effuſi, ideò comminatur eiſ vaſtationem ab extraneo populo, eò quòd cæci & ſurdi facti ſint, non tamen uſque ad conſummationem.

1. **C**ircuite viaſ Ierufalem, & aſpice, & conſiderate, & quærite in plateiſ eiꝯ, an inveniatiſ virum facientem iudiciuſ, & quærentem fidem: & propitiuſ ero ei.

2. Quòd ſi etiam Vivit Dominuſ, dixerint: & hoc falſò iurabunt.

3. Domine oculoſ tui reſpiciunt fidem: percuſiſti eoſ, & non doluerunt: attriſtiſti eoſ, & renuerunt accipere diſciplinam: induraverunt facieſ ſuaſ ſupra petram, & noluerunt reverti.

4. Ego autem dixi: Forſitan paupereſ ſunt & ſtulti, ignoranteſ viam Domini, iudiciuſ Dei ſui.

5. Ibo igitur ad optimâteſ, & loquar eiſ: ipſi enim cognoverunt viam Domini, iudiciuſ Dei ſui. & ecce magiſ hi ſimul confrugerunt iugum, ruperunt vincula.

6. Idcirco percuſit eoſ leo de ſilva, lupuſ ad vepſeram vaſtavit eoſ, parduſ vigilanſ ſuper civitateſ eorꝯ: omniſ, qui egreſſuſ fuerit ex eiſ, capietur: quia multiplicatæ ſunt prævaricationeſ eorꝯ, confortatæ ſunt averſioneſ eorꝯ.

7. Su-

7. Super quo propitiuſ tibi eſſe potero? filii tui dereliquerunt me, & iurant in hiſ, qui non ſunt dii: ſaturavi eoſ, & mœchati ſunt, & in domo meretriciſ luxuriabantur.

8. Equi amatores, & emiſſarii facti ſunt: * Unuſquiſque ad uxorem proximi ſui hinniebat.

9. Numquid ſuper hiſ non viſitabo, dicit Dominuſ? & in gente tali non ulciſcetur anima mea?

10. Aſcendite muroſ eiꝯ, & diſſipate, conſummationem autem nolite facere: auferre propagineſ eiꝯ, quia non ſunt Domini.

11. Prævaricatione enim prævaricata eſt in me domuſ Iſraël, & domuſ Iuda, ait Dominuſ.

12. Negaverunt Dominuſ, & dixerunt: Non eſt ipſe: neque veniet ſuper noſ malum: gladiuſ & famem non videbimus.

13. Prophetæ fuerunt in ventum locuti, & reſponſum non fuit in eiſ: hæc ergo evenient illiſ.

14. Hæc dicit Dominuſ Deus exercituꝯ: Quia locuti eſtiſ verbum iſtud: ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem, & populuſ iſtum in ligna, & vorabit eoſ.

15. Ecce ego adducam ſuper voſ gentem de longinquo domuſ Iſraël, ait Dominuſ: gentem robuſtam, gentem antiſquam, gentem, cuiuſ ignorabiſ linguam, nec intelligeſ quid loquatur.

16. Phæretra eiꝯ quaſi ſepulchrum patenſ, uniſverſi forteſ.

17. Et comedet ſegeteſ tuâſ, & panem tuum: devorabit filioſ tuoſ, & filiaſ tuâſ: comedet gregem tuum, & armenta tuâ: comedet vineam tuam & ficum tuam: & conteret urbeſ munitaſ tuâſ, in quibuſ tu habeſ fiduciam, gladio.

18. Verumtamen in diebuſ illiſ, ait Dominuſ, non faciam voſ in conſummationem.

19. * Quòd ſi dixeritiſ: Quare fecit nobiſ Dominuſ Deus noſter hæc omnia? diceſ ad eoſ: Sicut dereliſtiſ me, & ſerviſti Deo alieno in terra veſtra, ſic ſervietiſ alieniſ in terra non veſtra.

20. Annunciate hoc domui Iacob, & auditum facite in Iuda, dicenteſ:

21. Audi popule ſtulte, qui non habet cor: qui habenteſ oculoſ non videtiſ: & aureſ, & non auditiſ.

22. Me ergo non timebitiſ, ait Dominuſ: & à facie mea non dolebitiſ? Qui

poſui arenam terminum mari, præceptum ſempiternum, quod non præteribit: & commovebuntur, & non poterunt: & intumeſcent fluctuſ eiꝯ, & non tranſibunt illud:

23. populo autem huic factum eſt cor increduluſ & exaſperanſ, reſceſſerunt & abierunt.

24. Et non dixerunt in corde ſuo: Metuamus Dominuſ Deum noſtrum, qui dat nobiſ pluſviam temporaneam & ſerotinam in tempore ſuo: plenitudinem annuæ meſiſ cuſtodientem nobiſ.

25. Iniquitateſ veſtræ declinaverunt hæc: & peccata veſtra prohibuerunt bonum à vobiſ:

26. quia inventi ſunt in populo meo impij inſidianteſ quaſi aucupeſ, laqueoſ ponenteſ, & pèdicatoſ ad capiendos viroſ.

27. Sicut decipula plena avibuſ, ſic domuſ eorꝯ plenæ dolo: ideò magnificati ſunt & ditati.

28. In craſſati ſunt & impinguati: & præterierunt ſermones meoſ peſſimè. * Cauſam viduæ non iudicaverunt, cauſam pupilli non direxerunt, & iudiciuſ pauperum non iudicaverunt.

29. Numquid ſuper hiſ non viſitabo, dicit Dominuſ? aut ſuper gentem huiuſcemodi non ulciſcetur anima mea?

30. Stupor & mirabilia facta ſunt in terra:

31. prophetæ prophetabant mendaciū, & ſacerdoſeſ applaudebant manuſ ſuiſ: & populuſ meuſ dilexit talia: quid igitur fiet in noviſſimo eiꝯ?

CAPUT VI.

Predicitur calamitaſ ac vaſtitaſ Ierofolymorum ab Aſſyriiſ, eò quòd contempſerint legem Domini, nec audire voluerint increpationeſ: ſed omneſ, & poſiſſimuſ primateſ, prophetæ ac ſacerdoſeſ avartitiæ ac dolo ſtuduerint: ideoque & ipſoſ & eorꝯ ſacrificia Deuſ abjicit: iubet ergo Prophetæ eoſ lugere, quoniam purgari conſultorio non potuerunt.

1. **C**onfortamini filii Beniamin in medio Ierufalem, & in Thetia clangite buccinâ, & ſuper Bethacarem levate vexillum: quia malum viſum eſt ab Aquilone, & contritio magna.

2. Specioſa & delicatæ aſſimilavi filiam Sion.

3. Ad eam venient paſtores, & greges

Qq 2 eo-